

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhatalomban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 e
 Helyben kávéval kérvén:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 e
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 e

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap kiadással kivételével

Szerkesztőség és kiadóhatalom:
 Nagyvárad, Árpáca-utca 3.

Árnyékos helyre való visszahelyezés
 vagy megfűzésére nem vállalunk.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhatalomban intézendők

Árnyékos helyre való visszahelyezés

NAGYVÁRAD, július 11.

A nagyváradai beszámoló.

(—a.) Két évtized óta országos jelentőségűek voltak a nagyváradai beszámolók. Néhány való Tisza Kálmán mint miniszterelnök itt jelezte kormánya működésének újabb irányát s később, mikor mint közlegény dirigálta a szabadelvű pártot, innét indította utnak bombáit, melyeket saját pártjának tagjai közé vetett, hogy szétrobbantsa azt, illetőleg annak kormányát. A Bánffy-féle emlékezetes obstrukció idején ismét hangsúlyozta a klotür jogosultságát s ismét hirdette a monstruozus Tisza-lexet, mely aztán szerencsésen megbuktatta Bánffyt s megbontotta az általa alapított szabadelvű párt egységét annyira, hogy ma is sirhat utána.

Tisza bukása után azt gondoltuk, vége a váradai beszámolók országos nevezetességének. Ellenzéki képviselők politikai nyilatkozatait csak akkor kíséri országos érdeklődés, ha az illetők pártvezérek. Barabás kiváló tagja volt ugyan a függetlenségi pártnak, két év óta egyik alelnöke is annak, de a vezér mégis csak Kossuth Ferencz volt.

Legalább eddig: Az ősz óta ugyan holmi directorium-félet rendelt mellé a párt, de névleg és tényleg még mind ez ideig Kossuth Ferencz a vezére.

A legújabb obstrukció azonban, melyet Nagy-Várad követe vezet, éppen a pártvezér ellenére folyik és már ez a körülmény elég arra, hogy gondolkodóba ejtse

az egész függetlenségi pártot a Házban is, meg a vidéken is.

A függetlenségi pártnak úgy is nagy hibája, hogy programja üres, tartalmatlan; még mindig régi, elkopott gravaminális politikát folytat, a liberálizmusban iparkodik tullicizálni a liberális pártot, a nép igazi bajával pedig nem törődik. Ez bizony sokat ártott a párt régi népszerűségének, de volt eddig egy varázsa, a mi sokat pótolta: a Kossuth-név. Most ez a varázserő is veszedelemben forog, — mi lesz aztán?

A függetlenségi pártnak az a csoportja, a melyik Barabást vallja vezérének, avval a jelszóval folytatja a felév óta tartó obstrukciót, hogy a nemzet jogaiért küzd.

Kétségkívül szép és hazafias küzdelem lenne, kivált ha némi kilátással kecsegtetne. De erre alig van remény.

Különbösen is nem ebből a jelszóból indult ki a küzdelem. Maga Barabás — mint Khuen-Héderváry miniszterelnök ügyesen czitálta a minap — határozati javaslatában nem nemzeti jogukat követelt, hanem csak az újabb katonai testektől akarta megszabadítani az országot, csak a katonai javaslatok visszavonását kérte.

És mikor a designált miniszterelnökkel alkudozott, két napig Kossuth és Barabás, ott sem volt szó nemzeti engedményekről, csak a katonai javaslatok visszavonásáról. Ezt a feltételt szabták a béke árának, annak fejében szavukat adták a leszerelésre, azt a feltételt pedig teljesítette a miniszterelnök s így méltán és jogosan várhatja tőlük az adott szó beváltását.

És várja ezt már az ország is. A félesztendei obstrukció megakasztotta gazdasági és kereskedelmi életünket; az ex-lexet nem bírja sokáig az ország. Beavatott helyről értesülünk, hogy még másfél hónapig tart az ex-lex, megakad az állam gépezete. Az adók szórványosan folynak, a közpénztárak üresen állanak.

A leszerelés a kiküzdött eddigi példátlan sikerek után — Fejérváry bukása, Khuen-Héderváry alkudozása Kossuthékkal és a követelt újabb katonai terhek elejtése — nem válnék szegényére a függetlenségi pártnak; míg a küzdelem tovább folytatása nagy veszedelmet hozhat a pártra, az egész országra.

Mindezekkel számot kell vetnie Barabásnak mai nyilatkozata előtt, melyet kíváncsian vár az egész ország.

Kicsinyes, lokális momentumokat nem akarnak e helyen felhozni. Barabásról ellenségeinek is el kell ismerniük, hogy felülemelkedett a kicsinyes érdekeken és ideális közérdek, s főleg a haza függetlensége vezette eddigi politikai törekvéseiben. Nem retten vissza sem a hatalom nyomásától, sem ellenségei áskálódásától.

Ezekkel a kicsinyes momentumokkal előhozakodni méltatlanságnak tartanók Barabás iránt, — de ennél nyomatékosabban ajánljuk figyelmébe, hogy mai döntő elhatározásánál gondoljon az ország és pártjának igazi nagy érdekeire.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az eladó szíve.

Írta: Kincs István.

Három asszony vergődött össze a falu végén s mindjárt országos vásárt tartottak.

Leghangosabban Kiss Lőrinczné vitte a szót.

— Hát aztán tudjátok — mondta kipirult arczczal — mit csináltam a gyerekekkel?

— No? — kérdezte Csermákné kíváncsian.

— Megmostam a fejét, hogy ríva fakadt utána. Mert ugyan ki hallotta, olyan lányt hozni a házamhoz! Az apjáról azt se tudni, mi-féle pusztáról szakadt a mi falunkba s azért, hogy van immár pár hold krumpli földje, az még nem elég az üdvösségre. Tudom én ki vagyok, mi vagyok s a fiam mindenhogyan az én gyerekem. Talán nem?

— Bizony — hagyta rá Domján Károlyné.

— Aztán elhigyétek, a menyemet előbb ki akarom ismerni; ismerni akarom előbb még a zuzáját is, mintsem a papnak megengedném, hogy a fiammal hirdesse.

— Pedig elhidd, lelkem — tekerte fejét Csermákné — manapság asszonyszemélyt kiismerni? Olyan az valamennyi, mint a főlnőt kukoriczaföld: fináncz legyen, ki abból a dohány szagát kiérzi. Nem úgy van már, mint volt régen . . .

Persze a maga fiatalságára gondolt. Akkoriban a lány keze feje is többet ért, mint manapság az egész asszony. Akkoriban a mit az oltárnál megfogadtak, azt az életben meg is tartották. A meny nem veszkedett a mapával, az asszony nem lopta az urát, nem járt bársony pruszlikban, selyem viganóban. Oh! hol is vannak azok a régi jó idők!

— Bizony no, nehéz sor is manapság tisztességes mátkát szerezni a legénynek — nyi-

latkozott meg Domján károlyné elgondolkodva — szívtelenek azok az eladók mind. A napam-asszonynak akkora becsülete sincs előttük, mint a németnek embersége, mikor magyarul osztokodik. Rongyos, szívtelen nációz valahány.

A füvek rázták lombos fejüket, mintha csak tiltakozni akartak volna az ilyen beszéd ellen; a nap is haragos pirral bujt a szemhatár mögé: röstellette, hogy az asszonyok annyira réehültek szegény eladók becsületére. Csak a bogarak zümmögtek egyhangú dongással. Tavasz állott a vidéken s ők örültek az életnek.

A mezőről csoportokban ballagtak hazafelé az emberek. A tereferélő asszonyok rájuk se hederítettek, csak éppen a köszöntésüket méltóztattak közbe amugy félvállról elfogadni. Ok csinálták tovább az országos vásárt.

Egyszer csak oldalba üti Csermákné az ő sógorasszonyát, Kis Lőrincznét.

— Jaj, te bolond te — szívszen föl ijedten az utóbbi. De nem tudta folytatni, mert

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza

Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ujjonnan berendezett rőfös és rövidáru osztálya!

Csakis különleges új minták,

miután e cikkek ez évben ujjonnan lettek berendezve.

Varrónőknek külön kedvezmény! Keresztény üzlet!

Női ruháknak és blousoknak meglepő szép új mintájú finom francia cretonok, zephirek, delainok, batiztok, ajour és pettyes batiztok, nyári pique kelmék, női fehér és színes batizt ingek, háló kabátok, corsetták, fekete és színes kötények, selyem, delain, caschmir és mosó fejzevaló kendők, schiffonok vásznak, bélésárúk, csipkék, szalagok, D. M. C. himző, horgoló és kötő pamutok, selymek, czernák, gombok, tűárúk s mindennemű rövidáruk teljes választékban és feltűnő olcsón. Bicykli és torna ingek, derék-övek, sapkák, Kneip-czipők, keztük, havisnyák s még több száz-féle cikkek mesés olcsón adatnak el.

Kossuth-kontra Barabás.

Kossuth Ferencz ma következő levelet intézte pártkülönbség nélkül képviselőtársaihoz: Nem mint az országos függetlenségi párt elnöke, hanem képviselői minőségemben vetem fel e sorok után egy értekezlet eszméjét. Vám és kereskedelmi ügyeink rendezellenek. Majdnem egy évtized óta provizóriumok uralkodnak gazdasági ügyeink egész területén. Szentesített törvényeink félre nem ismerő rendelkezéseit tartva szem előtt. Kiszöbön állónak kell tartani, hogy a gazdasági önállóság az ellenérdekűk minden agyarkodása dacára megvalósul. Hogy ez meg ne hiúsítsák, vállvetett működést kell kezdeni az azoknak, kik a gazdasági önállóságnak hívei, elodázhatatlan kötelességünk tehát, hogy a nagyfotosságu parlamenti tárgyalás előtt egymást nézeteink felől tájékozassunk. Ha nézetem helyesléssel találkozik, kérlek, kedden, 14-én a Ház első számu termében d. u. 5-kor megjelenni. — Barabásnak megmutatták a levelet, megütkezéssel olvasta, mert az értekezleten ő is szeretett volna jelen lenni, de ő is ekkorra hívta magához a békétleneket.

203,000 ujoncz.

Az őszzel benyújtandó új véderőjavaslat tudvalevően a kétéves szolgálat elvén fog alapulni. A szolgálati évek csökkentése ellenében azonban a hadügyi kormányzat a katonai létszám arányos fölemelését követeli. Beavatott osztrák katonai körök most kiszámították, mennyi ujonczot követelnek majd az új véderőtörvényben, hogy a jelenlegi békelétszám a kétéves szolgálat által ne csökkenjen, sőt, hogy megkapják azt a 22.000-nyi többletet is, amelyet a most visszavont katonai javaslatokban kértek. E számítás szerint, amelyet a »Reichswehr« közöl, az új véderőtörvényben 175.000 ujonczot és 16.000-rel több továbbszolgáló altisztet kérnek a békelétszám számára. Vagyis az összes többlet 87.900 ember volna. Ezenkívül a rövidebb szolgálat miatt a tiszti szolgálat, mesterembereket, irnokszemélyzetet sem vennék többé a rendes katonai létszámból, hanem erre külön besoroznának ezredenkint mintegy ötven embert a gyengébbek, a kevésbé alkalmasak kö-

zül. Ez összesen 12.000 többletet jelent. Az új véderőtörvény tehát kerek százezer emberrel fog többet követelni, mint amennyit (103.100) eddig követelt, vagyis majdnem kétszerannyit.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 11.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja a tanítók feliratát fizetésüknek rendezése iránt.

Olay Lajos: Az irományok előterjesztésénél kér szót. Az osztályokat megalakítottuk, de hiába, azok nem végeznek semmit.

Gajary Géza: Dehogyan nem.

Olay Lajos: Ohajtja, hogy a tanítók ügyét az osztályokhoz utasítsák s erre nézve indítványt tesz.

Elnök: Az elnökség indítványa ezzel szemben az, hogy a felirat a fizetésrendezés iránti többi kérvényekhez csatoltassék. Kérdi a Házat, melyik indítványt fogadja el?

Olay Lajos: Nem szavazhatunk. Nem határozatképes a Ház.

Hellebronth Géza: Tessék megszámláltatni.

Elnök: A házszabályok értelmében elrendeli a megszámláltatást. (*Dedovics* György és *Trubinyi* János jegyzők megolvassák a jelenlevő képviselőket.) Miután csak 91 képviselő van jelen, az ülést egy negyed órára fölfüggesztem. (Mozgás jobbról, helyeslés a szélsőbalon.)

Szünet.

Szünet után

Elnök: Megnyitja az ülést. Kérdi, kívánják-e a Ház határozatképességének kimutatását. (Nem! Nem!) Felteszi a kérdést, elfogadják-e az elnökség indítványát? (Igen! Nem!) Aki elfogadja, álljanak fel. A többség elfogadta az elnökség indítványát.

Khuen-Hédervary gróf miniszterelnök: Törvényjavaslatot nyújt be a magyar honosoknak külföldön kötött házasságáról. Kéri annak kinyomatását és szétosztását, valamint az igazságügyi bizottsághoz utalását.

Elnök: Aszerint fog intézkedni.

Molnár József: Bemutatja a zárszámadási bizottság jelentését.

Elnök: Kinyomatja és szétosztatja. Következik az interpellációs és indítvány könyvek felolvasása.

Dedovics György jegyző: Az indítványkönyvbe újabb indítvány nincs bejegyezve. Interpellációt *Baria* Ferencz és *Szalay* László jegyezték be.

Elnök: Az interpellációkra egy órakeretünk át, következik a vita folytatása

a miniszterelnök programja

felett.

Olay Lajos: Minden eddigi bajokért a többségei és a kormányt okolja. (Mozgás jobbról. Ugyvan! a szélsőbalon). A kormány sohasem törekszik az ország javát előmozdítani.

Elnök: A magyar kormányra nem lehet ilyen erős kifejezést használni.

Olay Lajos: Meghajlok az elnöki figyelmeztetés előtt, de azért a dolog mégis úgy áll, ahogyan mondotta. A 67-es törvényeknek ma már nem a kormánypárt, hanem a függetlenségi pártok az igazi őrei. Azért helytelenül mondják a függetlenségi párt magatartását obstrukciónak: nem obstrukció az, hanem nemzeti ellenállás. (Ugyvan! a szélsőbalon). Minden magyar törekvést megheharsítanak Bécsből. Ettől kellene már egyszer elszakadni. (Ugyvan! a szélsőbalon).

Hosszan foglalkozik a függetlenségi párt ösmert határozatával, a melylyel a küzdelem folytatását elhalasztani akarják. Ezzel szemben elmondja saját véleményét. A függetlenségi pártnak küzdelme jogos volt, hiszen láthattuk, hogy az egész nemzet a hátamögé állott. A nemzet pedig nem lehet játszani, a harcot folytatni kell tovább. (Ugyvan! a szélsőbalon). A nemzeti jogokért való küzdelmet maga *Apponyi* is helyeselte, hiszen memorandumot is készített erre vonatkozólag. Kalapot levéve üdvözlőné a nemzeti pártot, ha követné *Hock* János példáját (Ugyvan! a szélsőbalon).

Fejérváryt valósággal kitessékelték a pártból, mert katonásan, egyenesen megmondta véleményét. A nemzeti párt, illetve kormánypárt magatartása oda fejlesztette az eseményeket, hogy a nemzetiségek kiléptek a passzivitásból. Az oláhok már idekülték előhírnököket *Vlád* képviselő személyében. A közsabadságnak feltétlen híve, de csak addig a határig, míg az országot, a nemzetet, a hazát nem érinti. (Helyeslés a szélsőbalon). A miniszterelnök programját nem veszi tudomásul. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Veres József: A jelenlegi zűrzavaros helyzet a meghamisított parlamentarizmusból származik. Természetellenes az, hogy a király kinevez, azt a többség elfogadja vezérének, mert megeshetik, hogy a király olyan férfit nevez ki, aki nem a haza javára, de igenis a királyi ház javára kormányoz.

Igy ideküdhetnek egy báró *Récseyt*, aki

Csermák né nagy igyekezettel sugta éppen a fülébe:

— Ott jön ni!

— Kicsoda! — jártatta körül szürke két szemét *Kis Lőrincz* né.

— Hát az az izé no — volt a titkolózó válasz.

S az az izé egy sudár teremtés volt. Vagy tiz lépésnyire lehetett tőlük, de lépésről-lépésre közeledett. A távolban a szürkülő esthomály csak az alakját sejtette, de hogy közelebb jött, lassan kibontakozott a karcsu termete, kissé halovány, de jószágos leányarca kibontakozott egyszóval *Varga Lidi*, ugyanaz, ki miatt az asszonyok az imént azt a vásárt tartották.

Kis Lőrincz né, hogy a fia választottját megpillantotta, elsőben szinte haragra lobbant. Haragudott, a miért az a fehér személy nemcsak fiának, hanem ő neki is minduntalan utjába kerül. Kevés hiba volt tényleg, hogy a leány barátságos köszöntését durva gorombasággal nem viszonzta.

Mert hát az volt szándékában. Csak úgy véletlen szaladt ki a száján.

— No *Lidi*, mit csináltál?

A csinos leány megállott s azt mondta szerénységgel:

— A kapások után néztem.

— De hiszen láttalak az imént, magad is kapáltál? — vetette oda *Kis Lőrincz* né összehuzott szemöldökkel.

— Kapáltam, persze hogy kapáltam. Apámtól tanultam, hogy a dolog nem szegény... s azután az apámmal csak ketten vagyunk...

— Jól van no... Mentegette magát az előtte szóló — nem is szemrehányáskép mondom. Jól tetted, ha dolgoztál.

— Pedig apád megfizethetné a napszámot is, elég birokot harácsolat már össze — vetett oda *Csermák* né.

— Jaj! — kiáltott föl *Varga Lidi* viruló arcához kapva.

— Mi baj? — kérdezte *Domján Károlyné* *Kis Lőrincz* nével egyetemben.

— Egy... egy bogár... törte ijedten a leány — éppen nekem jött. Ni! itt van... itt a földön... ihol la... egy cserebogár.

— Taposs rá — biztatta *Csermák* né a leányt.

— Ne... ne bántsd, hiszen nem tehet róla — válaszolt a leány gyermeki ártatlansággal.

— Bibaszt! hát még a bogártól is félsz? — rontott neki *Csermák* né — hadd látom, hadd tapossan agyon.

Pár lépéssel közelebb került.

— Ne, ne bántsd — tartotta vissza *Csermák* né könyörgő szóval *Varga Lidi* — ne bántsd szegény állatot.

— Micsoda? egy cserebogárt ne bántsd? Megbolondultál, kölyök? — szenvedélyeske-

dett *Csermák Károlyné* — nohát azért is bántom.

— Ne, ne bántsd szegényt — próbálta a könyörgést előlrol *Varga Lidi*.

Hanem hát hiába ragadta meg a boszus asszony jobb karját, *Csermák* né nem engedett, ő meg akarta mutatni, hogy nem fél egy cserebogártól. Csak azért is agyontapossa.

A lábát két háromszor neki illegette, míg végezetül éppen fölibe került. Szoritott egyet rajta... rekedt, rosszanás hallatszott...

— Ne... ne bántsd a fiatal lány. Hanem már késő volt. A szegény bogár befejezte földi vándorlását. Az a szivtelen asszony volt a hóhérja.

Es *Varga Lidi* nem tudta, hányadán van. Az a bogár se inge, se gallérja, igaz, hanem ki tehet róla, ő nem tudott parancsolni szivének: teli volt az, a tulságig, teli és kicsordult.

Kötényét szeméihez kapta és sirni kezdett a bibaszt. S a hogy az első könytje elszakadt, amint a megriasztot őzike ijedten kezdett futni a falu felé.

— No nézd a bolondot! — kiáltott utána haraggal *Csermák* né — ha most állott volna ki az iskolasorból, nem csudálnám, de a ki már menyasszony sorba akar állani... pih!

— *Kis bibaszt* még — tette hozzá gyengébb hangon *Domján Károlyné*.

keresztül vihetné azt, ami 48-ban nem sikerült. Érthetetlen a szabadelpárt eljárása, akit 9 év előtt visszaküldött, most elfogadta vezérének. A többségnek mindig csak a feje változik. Khuen-Héderváry gróf nem hozott magával valami nagy programot, hanem egyszerűen kijelentette, hogy magáévá teszi a Széll Kálmán programját. Miért nem adták hát meg az engedményeket Széllnek és miért hozták a nyakunkra a bánt. A többség hibás abban is, hogy meggátolja a nemzeti érvényesülést. Meggátolja pedig az által, mert a választói jogot nem akarják kiterjeszteni. Az erkölcsi mérték uralkodóvá lett az egész országban. Választásokat pénz nélkül nálunk nem lehet csinálni. Nem morális abszurdum az, mely némely választásoknál történik. Mikor Bánffy Dezső után közvetlen megválasztják Ugron Gábort. Vagy itt van Temevár. Khuen-Héderváryt választják meg, azt, aki Fejérváryt megbuktatta.

Makkai Zsiga: A miniszterelnök sem fog itt ülni 2 hétig.

Veres József: Vagy nem furcsa dolog az, midőn ha valaki miniszter lesz, új választásnak kell alávetni magát. Hát ugyan ki nem választana meg egy minisztert? Ellenkezőleg kellene csinálni. A belépő minisztereket és államtitkárokat kellene újból választás alá bocsátani, kérdés, hogy a bizalom feljött fordulna-e. Kérdi a miniszterelnököt, megvalósítja-e Széll Kálmán programját, melyet magáénak tett? A programot nem veszi tudomásul. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szünet.

Szünet után interpellációk következtek.

A kulisszák mögül.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, július 11.

A helyzet mindinkább bonyolultabbá válik. Mindenki a válságból kivezető utat keresi, öszabadelvű, volt nemzetipárti, agrárius, merkantilista, semleges, szabadelvű párti, harcias Kossuth-párti, békés Kossuth-párti, kivált Kossuth-párti, semleges, kormánypárti, pártonkívüli, függetlenségi, Ugron-párti, néppárti, harcias néppárti, demokrata, horvát, tót, szerb és román nemzetiségi egyaránt. És a vége az, hogy ott állunk, a hol május 1-én állapotunk meg, a mikor az ex-lex-be léptünk.

* * *

S avval vége szakadt a három asszony beszédjének, mert Kis Lőrinczének nem volt megjegyzése. Csöndes ajánlással bucsuzott tőlük s gondolatokba merülve lépegetett haza.

Az ég alján pislogni kezdett egy-egy csillag. Kíváncsian dugta ki szemét a tavaszi est, mintha kíváncsi lett volna, mitevő leszén már most Kis Lőrinczné. Mert hát az az asszony olyan sebbel-lobbal törtetett előre, mintha bizony csak most jutna eszébe, hogy neki halaszthatlan sürgős dolga vagy odahaza.

A ház előtt fiával találkozott. A kapuhoz dőlve némán bámult bele a nagy világba.

— Ferkó — szólította meg édesanyja.

— Parancsol, édesanyám? — volt a kész-séges válasz.

— Eredj el, kérsd meg Varga Lidit . . .

— Va . . . Var . . . ga . . . hóbötölte ijedten a legény.

— No igenis, hogy Varga Lidit — volt a válasz — eredj ha mondom, kérsd meg, mert annak a teremtésnek, tudod, jó szíve van.

Sphinx-ként ül piros bársonyos székén Khuen-Héderváry gróf kormányelnök. Nyugodt és a legnagyobb viharban arcának egyetlen egy inna sem rándul meg. Minta szerint kormányoz. Ugy történt most is, mint a mikor husz esztendővel ezelőtt Zágrábba került a báni székbe, hogy alig hogy a kormányzást megkezdette, válság támadt az ellenzék kebelében és a viszály az ellenzék zömét kibuktatta a horvát országgyűlésből. Az introduktóra nézve szakasztottan, ugy van ez most is. Es már-már előre veti árnyát a Ház feloszlása.

— De nem az ellenzék miatt — így magyarázta ezt a minap a szabadelvűpártnak egyik oszlopos tagja — hanem a szabadelvűpárt miatt, mert Khuen gróf kormányzása csak akkor válik biztossá, ha egy szilárdan egységes pártra támaszkodik. Csak az itt a kérdés, vajon az ó-szabadelvűekkel vagy a volt nemzeti pártiakkal csinálja-e meg egységes pártját.

Es Sphinx-ként ül bársonyos székén Khuen gróf és senkivel még csak nem is sejteti, mi lesz, mit cselekszik, mi a szándéka a nemzeti követelmények dolgában, a kiegyezéssel, házfel- oszlással, klotúrral és más egyébvel, a miken mindenki töpreng és a mikről csak talán ő van tisztában.

* * *

Bánffy itt és Bánffy ott. Fregoliként mozog a bukott miniszterelnök. Ma a Lipótvárosi kaszinóban agitál, holnap Vázsonyit látogatja meg, holnapután a szociálistákkal trafikál, majd a függetlenségi kerületi és tárgyal a szabadelvűpártiak összes árnyalataival. Zászlóját már kibontotta és a kik tudnak a dolgról, azt mondják, hogy a legközelebbi választásokon huszonöt kerületet juttat a hiveinek.

* * *

Eötvös Károly harczra buzdít, Justh Gyula békét hirdet. Eötvös azt vallja, hogy örültség a leszerelés, Justh azt hirdeti, hogy magunk alatt vágjuk a fát, ha tovább harczolunk. Ma ide, holnap oda libben a mérleg serpenyője. Barabás tegnap mérkőzésre hívta fel Kossuth Ferenczet. Kedden dől el a harcz, vagy már vasárnap Nagyváradon, Barabás Béla beszámolóján.

* * *

A pénteki ülés előtt Hock János türes padok előtt a terem akusztikáját próbálgatja. Azt a helyet keresi, ahonnan legjobban érvényesülne a hangja.

Mindegy az, pajtás — jegyzi meg egy már korán reggel a Házba tévedt szélbali — akárholonnan beszélsz, csak nekünk tessél, a bánt pedig elsöpörjed, ugy, hogy nyom se maradjon utána.

Felbujtogatott községek.

— A szociálisták működése Biharmegyében. —

Már többször felhívtuk a megyei hatóság figyelmét arra a lelketlen bujtogatóra, amit a szociálista agitátorok Biharmegye oláh községeiben, s különöse a belényesi járásban elkövetnek.

Ezek a népbolondítók bejárták a községeket s valósággal fanatizálták a

népet s maszlagos beszédekkel és bujtogatósaikkal a szociálisták hálójába kerítették a szegény népet.

Igen sok község annyira fel van bujtogatva, hogy a legrosszabbtól lehet tartani. A hatóság azonban mit sem tett eddig a lázítók megfékezésére.

Belényesből írják lapunknak, hogy Havas-Dombrovcza, Dsosán-Forró, Kostyán s a többi környékbeli, községben egészen fanatizálva van a lakosság s éltetik a szociálistákat, amely meghozta részükre a teljes szabadságot. A szociálista izgatók ügyesen felhasználják a jelenlegi ex-lex állapotot s azzal bolondítják a népet, hogy eljött a szociálisták mindent boldogító ideje, ezért nem hajtják az adót; szabad minden, a pálinkafőzés, a dohánytermelés.

A nép a bujtogatóknak vakon hisz, annál inkább, mert látja, hogy az adót tényleg nem hajtják. Az alkalmas területeken dohányt ültettek. Nyíltan hirdetik, hogy ezután már így lesz s ezért a boldog állapotért nagy tekintélyük van a szociálista agitátoroknak.

Elképzelhető, hogy mily nehéz helyzetben vannak a pénzügyőrök, a kiket agyonütéssel fenyegetnek. Valóságos életveszély lennerájuk nézve, ha egy-egy községben megjelenének. A lakosság azonnal összefut s ellenük foglal állást. Nem is teljesítik a rendes szolgálatot, legfeljebb csak ha elkerülhetetlen, egész szakaszban vonulnak ki a községekbe.

Még elképzelni is borzasztó, milyen állapotok lesznek itt, ha vége lesz a törvényen kívüli állapotnak s az adók behajtására kerül a sor.

A községi jegyzők már előre félnek, hogy a lakosság lázadásban tör ki s még a csendőrség sem lesz képes meggátolni a vérengzéseket.

Mint levelezőnk írja, a belényesi pénzügyőri biztos részletes jelentést tett a szomorú állapotokról a nagyváradi kir. pénzügyigazgatósághoz.

A villamos vasut ügye.

— A városi főmérnök jelentése. —

A nagyváradi villamos vasut ügye a 12-ik órában megfeneklett. A város szakértői, mielőtt a villamos vasut részére szükséges áramszolgáltatása tárgyában a szerződést elfogadta volna a törvényhatóság, kijelentették, hogy a szerződésben az áram ára oly alacsony összegben van felvéve, hogy a várost tetemes kár érné évenként, ha ily alapon szerződnek a város a közuti vasutal. Villamos vasutunk ugyan lenne, de ennek nagyon drágán fizetné meg a város az árát.

Ilyen körülmények között a törvényhatóság a szerződést nem fogadta el, hanem visszadta a tanácsnak azzal, hogy kísérelje meg a tárgyalásokat újból a közuti vasutal, hátha sikerül olyan áram-árakat elérni, amely mellett a város ha nem is nyer semmit, de legalább nem fizet rá az áramszolgáltatásra. Ez által a város is tisztába lesz azzal, hogy a közuti vasut komolyan óhajtja-e a villamos vasutat létesíteni, mert ez utóbbi esetben meg

LAWN-TENNIS czipők, övek, angol fehér és színes mellények, esőkabátok a legnagyobb választékban kaphatók:

Róth M. utóda kalap- és uri-divat üzletében.

Színes és fehér **ingek** dus választékban és méret szerint is készíthetők. — Férfi-, női- és gyermek **czipők** kizárólag a legjobb hazai készítmény!

PANAMA-KALAPOK!

kell adnia legalább azt az árat, amibe a városnak kerül az áram előállítás.

Az ügyet Kőszeghy József városi főmérnök, aki odaadó buzgalommal fáradozott hivatalba lépése óta a kérdéssel, újabb tanulmányozás tárgyává tette az ügyet s dacára sokoldalú elfoglaltatásának, terjedelmes jelentést dolgozott ki, amely gondosan csoportosítva, minden oldalról megvilágítja az egész kérdést.

Az 55 nyomtatott oldalra terjedő jelentés számítások alapján kimutatja, hogy mily veszteség érte volna Nagyvárad városát, ha elfogadja a szerződésben megállapított áramárakat.

A jelentés alcímek alatt, külön fejezetekben foglalkozik a kérdés részleteivel. Ismereti a telep általános adatait; az egységárakat részletezi a szakértők különféle számításai alapján; összehasonlítja az üzleti mérlegeket a nappali és az éjjel-nappali üzem esetére; külön 6000, továbbá 12000 és 18000 magánlámpa mellett, továbbá az esetre, ha az éjjel-nappali üzem lesz, vasut nélkül.

A nagy gondal összeállított jelentésből egyelőre közöljük azon részt, a melyben »Van-e kibontakozás?» cím alatt rámutat, hogy miként lehetne a kérdést a városra nézve a legelőnyösebben megoldani.

A jelentés ezen része a következő:

Eme kérdésben vezet az a tény, hogy Nagyvárad város villamtműve a vasuti üzem felüléléssel — 12 filléres ár mellett — csak veszíthet; nyerni nem nyer vele, mint villamtelep semmit.

Addig, ameddig csupán ballastképen jár a vasut: a mérlegünkre nagyon közömbösen, de mindig károsan viselkedik; mihelyt azonban haszonhajtó terhelést szorít ki helyéből, — hatása nagyon káros a telepére. Ebből tehát más következtetést vonni nem lehet, mint azt, hogy 12 filléért eladni az áramot — célszerűtlen, üzleti szempontból.

Az lehet a kérdés: tehát mennyiért adhatjuk oda azt?

Erre csak az lehetne a válasz, hogy ha egyszer a vasut már nagyon megkárosít bennünket, mikor haszonhajtó fogyasztást kiszorít a helyéből, ha már hasznót von el, ne tegyen fakultatív kárt, vagyis legalább valódi önköltségeket fizesse meg.

Amde a mi önköltségünk 25.5 fillér lévén, magasabb mint az a költség, a mennyiért a vasut maga is előállíthatná az áramot, mert ez az ár csak 17.7 fillér. Ennél a vasut többet nem adhat!

Kérdés azonban, adhat-e ennyit is egyáltalán a vasut?

Ha kívül, hogy gázmotorral olcsóbban dolgozik, mint az új automobil rendszerrel, akkor jogában van erre az üzemre áttérni. A vasut szempontjából tehát az egységár felső határát, ma az automobil vontatási egységár felső határa szabja meg. Ezt azonban még biztosan senki sem ismeri, az automobil vontatás még kísérleti stádiumban van. A mi szempontunkból pedig egészen bizonyos, hogy a tényleges önköltségünk csak egy részét fizetheti meg a vasut. Először azért, mert ő olcsóbban tudná az áramot saját telepén előállítani. Másodszor pedig azért, mert mi is megelégedhetünk azzal, ha a nappali órákban, mikor nagy dimenziójú telephelyeknek csak egy része lesz igénybe véve, legalább annyit kapunk, hogy azzal az illető kilowattóra az önköltségnek legalább egy részét törleszszze. Ha nappal a vasut az összes kilowattóránként reá eső amortizációból csak egy részét is fizet, az tiszta haszon a mérlegben. Csak az a kérdés, hogy fölér-e ezen devalvált haszon, melyet nappal kapunk, azzal a kárral, melyet szenvedünk a korai kényeszerű bővítés folytán azáltal, hogy este is eloglaljuk azt az áramot, a mit ekkor nagyon hasznosan leadhatnánk világítási célokra? Az egész kérdés ezen fordul meg.

12 fillérral — tudjuk — még a tisztán vasuti nyers önköltségeket sem vagyunk képesek fedezni.

A vasut akkor sem volna terhünk, ha szabad mozgásunkat nem gátolná, vagyis ha a folytatolagos lámpaakvizíciót nem akadályozná. Ezt pedig gátolja annyiban, hogy körülbelül az üzemi élet hatodik évétől kezdve, miatta kell évi 15.000 koronát kiadnunk a bővítésre. Fizesse meg nekünk a vasut ezt a 15.000 koronát, melyet feltevésünk szerint az üzlet 6—12. éveiben nekünk nem kellene fizetnünk, ha vele nem szerződünk: akkor az üzlet akadálytalanul megkötődhet. Az újabb és újabb bővítés mindig szakaszosan fogja felidézni ezt a periodikus elvont hasznót és jelentkező kárt, a mit a vasut energia foglalása okoz üzemi keretünkben. Ennélfogva ez a kulcs, noha időbeli esélyektől függ, elvben igazságos.

Nem kell egyebet tudni, mint azt, hogy mennyi az az évi járadék, melyet az 1—12. éven át fizetnünk kell, hogy éppen akkora végösszeget kapjunk, mintha a 6. év elejétől a 12. évig, évente 15.000 koronát elhelyeznénk. Ez egyszerű diskonto-faktor számítás. Az így eljövendő 12 éves évjáradék évi részletének $\frac{1}{1000000}$ része volna hozzáadandó ahhoz a nyers anyagi egységárhoz, melylyel a tisztán vasuti berendezések és nyers anyagi üzemi költségek fűdöztenek.

Ha egy 15.000 koronás évjáradék a hatodik év végén kezdődik és a 12. év végéig tart: az akkor a 12. év végén, $4\frac{1}{2}\%$ kamattal mellett 105.286 koronát fog összehozni. Ahhoz pedig, hogy 105.286 korona 15. évet 12 éven át $4\frac{1}{2}\%$ mellett félrerakhassunk, évi 6315 koronát kell félretennünk.

Ebből pedig $\frac{6315}{300000} K. = 2.1$ fillér jut egy kwórára.

A nyers anyagi önköltséget 14.548 fillérrel számoltuk el, melyhez a fenti 2.1 fillért hozzáadva: 16.64 fillér egységár esnék 300.000 kilowattóra egységáramu energia minden kilowattórájára. Ha meg akarjuk tudni, hogy ezzel szemben mi a legolcsóbb tényleges egységár, amibe belekerülne nekünk a vasuti energia kilowattórájára: akkor ki kell azt számítani, hogy a bővítés idején elért maximális terheléskor mennyi az önköltség.

Az elől elemzett III. a) esetben volt az évi összkiadás, az áramátalakító költségei nélkül: 193.022 korona. Az évi összes fogyasztás 1.572.000 kilowattóra. Ebből egy kilowattóra esik önköltség 12.27 fillér; és az 530.000 forgó áramu vasuti fogyasztásra jut:

$$530.000 \times 12.27 = 65.031 K.$$

Hozzáadva az áramátalakító állomás költségeit 19.733 K.

Összesen: 84.764 K.

Vagyis 84.764 kor. önköltség jut 400.000 kwóra egyenáramu vasuti fogyasztásra. Ebből egy kwóra egyenáramra jut: $84.764 : 400.000 = 21.19$ fillér.

Levonva ebből a 16.64 fillér egységárat, 4.55 fillér maradna törlesztetlenül minden vasuti kwóra után a tényleges önköltségből. A 12 filléres egységárral szemben 16.64 fillér egységár mellett javulna a vasutal mérlegünk 4.64 fillérrel, tehát 300.000 kwóra fogyasztásnál 13.920 koronával, 400.000 kwóra fogyasztásnál 18.560 koronával.

Ha tehát a vasut 16.5 fillért fizetne minden kilowattóráért: akkor el volna oszlatva az a kétely, hogy majdan a bővítés alkalmával a vasut fölvétele a városra nézve teherként mutatkozik.

Igaz, hogy erre felvethetik azt a kérdést, hogy mi lesz az okoskodásból, ha a telep bővítésének ideje nem a hatodik üzemi évre esik? Mert az is megtörténhetik, hogy a telep tényleg megindítás alkalmával teljesen le lesz foglalva világítási és ipari áram számára. Ekkor természetesen eme bővített telepet kellene megint hamarabb bővíteni, ha a vasutal szerződünk. Szóval a vasut kedvezőtlen hatása, függetlenül a bővítés időpontjától, periodikusan minden esély mellett érezhető lesz. Okoskodásunk feltétlenül helyt álló.

Hogy megállapodásunk különben méltányos is volna, az abból látszik, mikép a vasutra kirótt 6.315 korona évi amortizációs részösszeg mindama költségeknek, melyek a bővített primér telep amortizációs-, leirási-, kiszolgálási- és fentartási kiadásaihoz szükségesek s melyek fentiek szerint mintegy 115.000

koronára volnának tehetőek, csak egy tizennyolczad részét képezik, holott a világítási és vasuti áramszükségletek szerint megállapítható megosztási kulcs a maximális teherbírási idején

$$1.043.000 \text{ kwó.} : 530.000 \text{ kwó.}$$

arány szerint közel annyi, mint 2 : 1. A vasutnak tehát áramfogyasztások viszonyában az összes fenti költségeknek $\frac{1}{3}$ részét kellene viselnie.

Következik pedig ebből tehát, hogyha a város 16.5 fillérnél olcsóbban adja az áramot, az összüzemben mindenesetre csak veszíthet, de semmi esetre sem nyer. Ennélfogva a város 16.5 filléren alul az áramot semmi körülmények közt sem adhatja.

Van egy más mód is, mely szerint a vasut tőlünk áramot vásárolhat és ez az, hogy forgó áramot vesz tőlünk és ezt maga alakítja át.

Megállapítottuk, hogy 16.5 filléért egyenáramot adhatunk. Ha levonjuk ebből az áramátalakító-állomás költségeit, ami kilowa tóránként $\frac{19733}{300000} = 6.57$ fillért tesz ki, akkor egy kwó. egyenáramra 10 fillér ár jut. Tekintve az átalakítási veszteséget, egy kwattóra forgó áram költsége: $\frac{10}{0.75} = 13.33$ fillér lesz. Megállapítottuk már eleve, hogy a nyers üzemi önköltség 5.978 fillér, anyagok és fenntartásban. Így minden kwó. 1.53 fillérrel segítene az amortizálásban. Előbb már kisütöttük, hogy 300.000 kwattóra egyenáramnál kilowattóránként 2.1 fillér kell ahhoz, hogy a korai bővítéssel járó veszteségeket ellensúlyozza. Mivel 300.000 kwó. egyenáramnak 400.000 kwó. forgó áram felel meg, ez a számítás is helyes, mert $\frac{4}{3} \cdot 1.53 = 2.06$; vagyis igen közel ugyanaz a számérték. Minden üzemi esélyt egybevetve: sokkal szivesebben adunk forgó áramot 8 filléért, mint egyenáramot 16.5 filléért. S ha egyáltalán magára veszi a szerződéssel járó rizikót a város: akkor arra más egységi árat nem javasolhatok és ezekből az árakból nem is engedhetünk.

A város dolga annak a mérlegelése, hogy a vasutat szubvenzionálja-e vagy sem. Az évi szubvenziót azonban nem rónám a telep tőjára. Adjon a város, amit jónak lát, de ne rontsa meg a mérlegét a telepnek, mert ezzel az üzlet tiszta képét homályosítja el.

Megjegyzem végül, hogy az egységi ár graduálásának az áramszolgáltatásban helyet nem adhatunk.

Nem indokolt tehát, hogy az első 300.000 kwórára szánt árat, a fogyasztás emelkedésével 350.000 kwórára felül fokozatosan leszállítsuk. A vasuti fogyasztásnak az üzletre való befolyása a periodikus bővítési szükségletnél nyilvánul. A vasuti áram hasznót hajtó áramot szorít ki helyéből, ennélfogva ebből a szempontból, minél többet fogyaszt a vasut, annál terhebb befolyása, van szabad mozgásunkra, s annál hamarabb elkövetkezik a bővítés ideje, melytől kezdve az új amortizációs költségeivel drágább lesz az áram egységi ára. Így visszapillantva számításainkra: rövidebb lesz az idő, mely alatt a vasut a beruházásból eredő veszteségeinket fizethetné; tehát nem tér-ti meg a veszteséget az a 2.1 filléres árkülömbözlet; ellenben több lesz a lekötött akció-képesség, mely nem hozhat hasznót. Ezt a súlyosító körülményt ellensúlyozza az a helyzet, hogy az áramátalakító telep üzemi költségei a vasuti fogyasztás növekedésével több kilowattóra oszlatva el: a vasutnak szolgáltatandó áram előállítása valamivel kevesebbe fog kerülni. Ez a teher és előny egymást körülbelül kiegyensúlyozik. A tervezett graduálás tehát nem indokolható. Különben a külföldi nagy fogyasztásban alig találunk példát a successiót ábrázoltak, egymást semmi-kép sem fedik és hogy sok olyan befolyásoló körülmény felől, melyekre én akkor nem gon-

Azoknak a kételkedőknek pedig, a kik bármily indokból gondolkozóba estek a felett, hogy eredeti állásfoglalásomat miért változtattam meg, holott eredetileg a 12 filléres egységárat kielégítőnek találtam, egyebet nem mondhatok, mint azt, hogy a speczialis szakvélemények azelőtt sokkal rózsásabb színtűek voltak mint ma; hogy az egymásután következő vélemények folytonos depressziót ábrázoltak, egymást semmi-kép sem fedik és hogy sok olyan befolyásoló körülmény felől, melyekre én akkor nem gon-

doltam, kellő tárgyismeret híján, csak külön tanulmány után gondolhatam, azok a vélemények megnyugtató felvilágosítást nem nyújtottak.

Ha tehát következtetés van a dologban, úgy azt ne méltóztassanak az én rovásomra írni. Ugy gondolom különben, hogy ezt a feyvert kizárólag a városi politikát képviselő érdekeltek nem is fogja kezébe venni.

Becsapott kisiparosok.

Szegényt még az ág is huzza. Jól illik ez a közmondás a kisiparosokra, kikre nem elég csapás a kisipar haldoklása, hanem akadnak urai köntösbe bujt gazemberek, kik nem állják szoktól a munkájukból keservesen élő kisiparosoktól a mai nehéz viszonyok közepette megkeresett krajczárokat is kicsalni, hitegetve őket, hogy egykor, ha munkaképtelenné válnak, tisztességes megélhetésük biztosítva lesz.

Persze a szegény kisiparos, ki eddig öreg korában csak akkor tudott a maga emberségéből megélni, ha addig míg dolgozni tudott, félre rakott keresményéből, kapva kapott a nyugdíjintézményen, s tömegesen léptek be az egyesület tagjai közé.

Igy történt ez Nagyváradon is. Lejött egy pesti »ur« s szorgalmasan gyűjtötte az aláírástokat s bőven gyűlt a beiratási díj is az idegen zsebébe.

Már akkor az ipartestület elnöke jó akaratulag nyíltan figyelmeztette az iparosokat, hogy ne üljenek fel az ámitónak. Nem hallgattak rá. Vádolták roszakarattal s annál inkább iratkoztak be a nyugdíjintézetbe.

Nemsokára a fővárosi lapok arról adtak hírt, hogy a *kisiparosok országos nyugdíj és segélyegyesülete* ellen büntös visszaélések miatt vizsgálat van folyamatban, mire tekintettel arra, hogy a helybeli iparosok közül is többen tagjai ezen egyesületnek s így befizetett tagdíjaik veszendőben vannak, Gerő Armin főkapitány még május hó 30-án sürgős információt kért az ügy miöen állása felől a székesfőváros tanácsától. Megkeresésére a székesfőváros VII. ker. előjárósága tegnap válaszolt a következőkben:

A székesfőváros tanácsához intézett, de onnan közvetlen elintézés végett hozzánk leküldött 9958/903. sz. alatt kelt becses megkeresésre válaszolva van szerencsénk a t. főkapitányi hivatalt értesíteni, hogy a VII. ker. Erzsébet-körut 35. sz. alatt létezett kisiparosok egyesülete mint szervezetet a belügyminiszter ur kiküldötte által megvizsgáltván, tekintettel a tapasztalt jogosulatlan működésre és *súlyosabb beszámítás alá eső szabálytalanságokra, működésben beszüntette*. A szervezet mint ilyenek czégyjegyzése a Központi Ertesítőben nem közöltetett s mint egyesület kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályokkal sem bírt, *működésének tehát nem volt törvényszabta jogos alapja*. Ligeti I. Imre az egyet igazgatója ellen ennek folytán az 1898. évi 1136. eln. sz. belügyminiszteri rendeletbe ütköző kihágás miatt az eljárás a rendőrségnél folyamatba tetetett. Ami e szervezetnek elkeresztelt egyesület vagyonát illeti, azt alulírt előjáróság az összes könyvekkel együtt hatósági zár alá vette. A lefoglalt érték 4889 korona 9 fillért tesz ki. Arra nézve, hogy a könyvelés helyesen eszközöltetett-e, most folyik a vizsgálat. Legczélszerűbbnek látszanék, ha a t. főkapitányi hivatal az ott panaszt tevő tagok neveit és amennyiben tagsági könyveknek vagy nyugtáknak birtokában vannak, ezeknek számát velünk közölni, egyenként kimutatva azt, hogy az illető belépett tag mennyit fizetett s akkor mi posta fordultával közölhetjük a könyvek betekintése után, hogy az illetők javára milyen összegek vannak tényleg elkönyvelve. Budapest, 1903. július 7. A VII. ker. előjáróság.

Kisiparosaink most felébredhetnek s báthatják, hogy akkor a svindlernek felültes. Sajnos késő már a felébredésre.

UJDONSAGOK.

Barabás mellett és ellene.

Izgalmas napja lesz ma, vasárnap Nagyváradnak. A város országgyűlési képviselője: dr. Barabás Béla a délelőtt fél 12 órakor érkező gyorsvonattal Nagyváradra jön, hogy beszámolóját megtartsa s választói előtt kifejtse, hogy miö okokból tartják ő és társai az obstrukció folytatását szükségesnek.

A függetlenségi párt ünnepélyesen készül fogadni a város képviselőjét, aki délután tartja meg beszédét a Szent László-téren.

Dr. Barabás Béla Nagyváradra jövelele kapóra jött a szabadelpárt vezetőinek, akik már régebben készülnek, hogy dr. Barabás ellen hangolják a város polgárságát.

A hosszú ex-lex által keletkezett bonyodalom s Barabás legújabb állásfoglalása tényleg sokaknak ellenszenvével találkozik s ez a körülmény nagyon megkönnyítette a szabadelpárt akcióját.

Nagy ellentétetésre készülnek. A város házában iveket tettek a tisztviselők elé, aláírás végett, amelyben rámutatnak arra, hogy a katonai javaslatok visszavonása folytán a további obstrukciónak nincs értelme, az az országára káros s az aláírók bizalmatlanságukat fejezik ki Barabás Bélával szemben s ezt kellő formában tudomására hozzák.

Hasonló iveket köröztek a polgárok között is.

Azonkívül a megyei tisztviselők is megkapták az utasítást, mint régen.

Az állami tisztviselők szintén résztvesznek a Barabás elleni tüntetésben s megjelennek a városi és megyei tisztviselőkkel együtt csoportosan a Barabás Béla beszédén s tüntetni szándékoznak a város képviselője ellen.

Hir szerint a nagyváradai szociálisták szintén ki akarják venni részüket a Barabás elleni tüntetésben s egy kis parázs demonstrációt rögtönöznek. A rendőrség ugyan nem tud ilyen felhívásról, s valószínű, hogy ezt csak a Barabás ellenzői készítik elő. Mert a budapesti szociálisták éppen ellenkezőleg, az obstrukciót leszerelő 48-asok ellen tüntettek.

Szóval olyan kavardásra van kilátás, amilyent már régen nem látott Nagyvárad.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.38	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53	
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00	
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—	
V.-Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.32	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Schlauch gyászmise P.-Szöllösön. Utólag értesültünk, hogy b. e. biboros püspökünk halálának első évfordulóján Pecze-Szöllösön is volt gyászszentmise az elhunyt főpásztor lelkiüdvéért. A requiemet, melyet Vidovich György tb. kanonok, plébános mondott, a hitközség hívei nagy számmal voltak jelen.

* Személyi hír. Dr. Kovács S. János f. l. s. kereskedelmi iskolai igazgató a tegnapi nap folyamán családjával Csabára utazott, hol az új iskolai év kezdetéig fog tartózkodni.

* Radu Demeter püspök beiktatása. Nagy örömmel lesz a jövő hó elején a nagyváradai gör. kath. egyházmegyének. Dr. Radu Demeter, az új nagyváradai görög szertartású püspököt augusztus hó 2-án iktatják be nagy ünnepek között püspöki székébe. Az installációra az egyházmegyei papság és a hívek nagy előkészületeket tesznek s több kiváló személyiséget várnak a beiktatásra. Dr. Radu Demeter augusztus hó 1-én érkezik Nagyváradra s a királyi tábla mellett levő román szemináriumba száll. Másnap, a beiktatás napján, a papság a szeminárium épületéhez vonul, az új püspök lakásához, ahonnét testületileg átkisérik a beiktatás színhelyére, a Szent László-téri gör. kath. székesegyházba, a hol délelőtt 9 órakor nagy egyházi pompával megy végbe az új püspök installációja. Dr. Laurán Ágoston pápai praelatus, püspöki helynök a beiktatásra külön meghívta a várost, megyét és az állami hivatalokat, batóságokat. A beiktatás után a küldöttségek tisztelgése, délből pedig nagy ebéd lesz, a melyre a papságon kívül a város notabilitásai lesznek hivatalosak. A beiktatási ünnepélyek lezajlása után dr. Radu Demeter püspök, Hosszu Vazul lugosi püspök vendégével Bihar-Füredre utazik s ott tölti a nyarat. Augusztus 18-án, a király születése napján lerándul Belényesbe, a hol szintén ünnepélyeket rendeznek tiszteletére székfoglalása alkalmából. Az új püspök a mostani püspöki lakot diszesen renováltatja s ezért egy évig a Beöthy Odön-utcai gör. kath. iskola-épületben fog lakni, a melyet e célra kibérelt.

* A tűzörség félelmi jelentése. Most állította össze a nagyváradai tűzörség kimutatását a folyó év első felében kifejtett munkaközléséről. A kimutatás a következő adatokat tartalmazza: Összesen volt 51 tüzeset és pepig: Ujvároson 14, Olaszi nyugoti részén 15, Olaszi keleti részén 4, Váralján 12, Velenczén 5, Csillagvároson 1. Nappal 22. Éjjel 29. Minőség szerint: Tetőtűz 7, padlástűz 2, Szobatűz 1, faskamratűz 1, pinczetűz 1, menyezettűz 1, kazaltűz 1, szeméttűz 2, kéménytűz 32, vak riadó 2. Kéménytűz volt: Ujvároson 8, Olaszi nyugoti részén 14, keleti részén 1, Váralján 6, Velenczén 3. A tűz oka volt: gondatlanság 5, vigyázatlanság 4, hibás építkezés 1, robbanás 1, kémény tisztatlanság 11, kályhacső hibája 5, erős tüzelés 14, ismeretlen 6 esetben. A tüzesetek által 15 egyén károsult, 7530 koronára becsültetett az elpusztult vagyon, mely 51 közül 10 esetben volt biztosítva. A tüzesetekhez kivonult: A főörség 34 esetben 196 tűzoltóval, a velencei fiókörség 12 esetben 27 tűzoltóval, a dolgozóházi fiókörség 13 esetben 22 tűzoltóval, önkéntes tűzoltó 27 volt jelen, — katonaság és lakosság segítségét nem szolgáltatott. Az oltásnál használatban volt az I. kocsis 3 izben, a II. kocsis 6, a II. kocsis 18 és a IV. kocsis 18 esetében, — a nagy létrákra szükség nem volt. Viz az oltáshoz mindenik esetben a vízvezetékkel vétetett 960 méter nyomó tömlő használatával. Szivattyúra szükség nem volt.

* A székesegyház évfordulójának ünnepe. Mint tegnapi számunkban írtuk, ma tartják meg a székesegyház felszentelésének évfordulóját, mely alkalomból a katedrálisban ma reggel 9 órakor ünnepélyes nagy mise lesz, s evangéliumnál Pálffy Béla főreáliskolai hittanár predikál. A felszentelési évforduló bucsuval van egybekötve.

* Hymen. Fényes esküvő lesz ma, vasárnap Darvas községben. Arnóthfalvi Arnóthfalvy Alfréd m. kir. honvédszázados, a nagyvárad honvéddhadapródiskola kiváló, rokonszenves tanára esküszik örök hűséget menyasszonyának, Csapó Dezső tekintélyes földbirtokos bájos szép nevelt leányának, Flaskay Berta kisasszonynak.

* Kispapok fölvétele. A folyó hó 2-án tartott concursuson fölvétettek I. evi theológiára: Kendrella Kálmán, Nagy Ferencz, Szilágyi József, Krajnik György és Heiler Nándor. A főgymnasium VII. osztályára pedig fölvétettek: Bakator József, Molnár Bálint és Wohlmann Károly.

* Váradai por és sár. Szeretnők dicső emlékeztető Széchenyi István tintatarjójába mártani gyenge tollunkat, hogy „Festi por és sár” műve erejével és hathatóságával panaszolhasuk föl mizériáinkat, melyekbe napról-napra mélyebben süllyeszt bennünket a hivatalos bölcsesség géniussza. A váradai burkolat, kövezet minden ha a rossz hirnek örvendett. Maholnap Cseszora, Bozsge és Kotyiklet is le fog bennünket sajnálni burkolat dolgában, hiszen már Belényesben is aszfalton sétálnak, holott nálunk évről-évre rosszabb lesz a kövezet. Egyetlen dolog volt, ami még eddig előnye volt a fő-utczai kövezetnek: ha kirázta is a lelkünket legalább por és sár nem volt a fő-utczán. Most azonban nem csak az építkezés, Barátok templomától a Gutmann-házig, árasztja el a fő-utca egyes részeit porral, sárral, hanem a villamos kábelekért fölbontott gyalogjáró kövezet porát, homokját is a közönségre birták a felsőbb körök, hogy hadd tapossa le a réginiel a hepehupásabb, hevenyészve ujrabulokt járda réseibe, hézagaiha. Most tehát ha szép idő van, van por a fő-utczán is fullasztó, szemboszantó, ha pedig Jupiter Pluvius árasztja el szünni nem akaró zuhataggal immár ittás földünket, van sár olyan pl. az apácza zárda előtt, hogy az a bihari országútnak is becsületére válik, nem is szólva a kátyukról, pl. a Rimanóczy-szálló előtt, a kátyukról, melyekben a ruczák egész kis tengeri csatát rendezhetnének. Kérve kérjük mindenre ami városunk hatalmas tanácsát, könyörüljön városunk közönségén, no meg az idegeneken, kik bizonyára rémhistóriákat beszélnek s unokáinknak is emlegetni fogják elrettentés gyanánt a váradai kövezetet.

* Kézrekerült katonaszökevény. E hó 7-én egy magát Takács Lajos szijgyártónak mondott egyén járt a rendőrségen és kiléte igazolását kérte, hogy poste restante érkezett csomagját kivehesse. Az ipse Pataky fogalmazó elé került, ahol katonakönyvvel akarta magát igazolni. E katona könyvben levő név azonban Lukács Lászlóból javítottatott Takács Lászlóra, mire a gyanus egyéniség igazolásáig letartóztatott. A napokig incognitóban levő férfi végre tegnap bevallotta, hogy sem Miskolcra, sem Nyiregyházára nem való és nem is Takács Lajosnak hívják s legkevésbé szijgyártó, hanem Koleszár János, ki a kassai 34-es gyalogezredben 12 év óta szolgál s onnan mint őrmester megszökött május 28-án. A katona szökevényt haladéktalanul átadta a rendőrség helybeli katonai paraucsnokságának.

* Borárverés. A kitűnő csemege- és faborok kedvelőinek alkalmuk lesz kitűnő borok beszerzésére, kisebb, 1—2 hektoliter mennyiségben is. Kedden, július 14-én délelőtt kerül árverésre a néhai Zajnai János kanonok hagyatékából mintegy 70 hektoliternyi kitűnő fajbor, kisebb hordókban.

* A váradai muzeum gyarapodása. A muzeum építészeti rajz és fotográfia gyűjteménye nemrég igen jelentékeny gyarapodást ért Zajnai János praelatus-kanonok hagyatékából, közölték Storno-nak, Schultznak eredeti részben aquarell festésű építészeti tervrajzaival, képeivel, valamint néhány építészeti diszmuvel. A napokban érkezett meg az 1900-iki párisi világkiállítás magyar végrehajtó bizottságának elnökétől, s nevezett kiállítás remek emlék-érme, vagy inkább emlék-plaquette-je, mely a francia érem plasztika valóságos remeke. Az öt cm. magas és 3 1/2 cm. széles sűrű-bronz plaquette (lemezke) egyik oldalán a világkiállítás allegorikus nőalakja haldokolva átadja a kiállítás szellemi fényét jelképező szövétneket a jövő géniuszának, egy gyönyörű gyermekangyalnak egy tölgyfa tövébe. A haldokló nő ölében rózsák hevernek. A lemezke felső szélén: 1801—1900. Lejebb

LVMEN VENTVRIS.
TRADIT MORITVRA.
PERENNE.

(A haldokló átadja örök fényét az utódoknak) A plaquette másik oldalán Exposition Universelle de 1900. Paris. Alatta remekül mintázott rózsza és babérfüzér, felhőkön szórva el. Legalul a két művészeti csarnok Grand et Petit Palais és a Dome des Invalides terének finom panorámája.

* A rendőrség s a politika. A budapesti államrendőrség körében nagy az elkeseredés, mert Rudnay Béla főkapitány az idén nem ad szabadságot se a főrendőrtiszteknek, sem pedig a rendőrtisztviselőknak. Oka természetesen a politikai viszonyokban rejlik.

* Üres az állampénztár. Az ex-lex ideje alatt nagyon megcsappant az állampénztár bevétele; az adók behajtása szünetel s csak az fizet, aki akar és sok a pénze. Jó szívvvel mások is kevesen fizetik az adót. Az állampénztár azonban nagyon meglátszik az ex-lex. Beavatott helyről vett értesülés szerint, ha még hat hétig tart a törvényen kívüli állapot, az állampénztár teljesen kiürül s a pénzügyminiszter kénytelen lesz beszüntetni minden fizetést. A rendkívüli állapot hatása a nagyváradai kir. pénzügyigazgatóság kerületében levő kir. adóhivataloknál is érezhető. Az u. n. ellátmány mindenütt kifogyott. A nagyváradai kir. adóhivatal, amely pedig állandóan nagy készlet fölött rendelkezik, szintén kimerült s a központi állampénztárból kér 180.000 koronát. A kért összeget meg is kapta azzal a figyelemzetéssel, hogy takarékosan bánjanak a pénzzel, mert nincs abban a helyzetben a központi állampénztár sem, hogy ismételt kérelemnek — bármily csekély összegig — eleget tehessen.

* Nyílt kérelem Steinsberg Mór altábornagy ur ő kegyelmességéhez. Alig két hete, hogy néhány veszett eb garázdálkodása következtében a vidéken és Váradon ebzárlat van elrendelve, ami annál indokoltabb, mert nemcsak a fenyegető veszedelem elhárításáról van szó, hanem arról, hogy még több egyént ne marjon meg veszett eb, mint amennyit már eddig megmárt. A Pasteur intézetbe való vitel, ha idejekorán történik, biztosít ugyan a szörnyű betegség kifejlődése ellen, egy-egy marás esete mégis annyi aggodalommal, költséggel, utánjárással van összekötve, hogy még így is nagy baj ez, kivált szegény embernek. Ilyen körülmények között valóban kinosan érint minden váradai lakost az, hogy egyes közös hadsereghez tartozó, vagy egyéb tiszt urak nap-nap után szabadon eresztett kutyaikkal sétálnak, mintha a rendelet nekik nem is szólna, s mintha még ehben az esetben is maga a legegyszerűbb udvariasság és méltányosság nem követelné, hogy kivételt ne tegyenek. Mély tisztelet-

tel kérjük tehát az altábornagy ur ő kegyelmességét, méltóztatásuk intézkedni, hogy a lakosság megnyugtatósára, s a hatóságok tekintélye iránt való tisztelet öregbítésére, illetőleg helyreállítására ez a kinos feltűnést keltő „kivétel” megszűnjék. Egy olasz lakos.

* Esküvő. Tóth József Sándor máv. altiszt vasárnap délután 4 órakor esküszik örök hűséget bájos menyasszonyának, Mogyorós Irmuskának, Mogyorós János derék iparos polgártársunk kedves s szép leányának a Szent László-templomban. A násznép a templomból egyenesen a Püspök-fürdőbe vonul, hol gazdag, nász lakoma lesz.

* Megverték a szocialisták. A legutóbbi napszámos sztrájk alkalmával a rendőrség annyira ment a szimpatiajával, hogy nem akadályozta meg a sztrájkolókat az erőszakoskodásban. Tegnap egy ilyen áldozat járt szerkesztőségünkben. Fehér János napszámos azt panaszkolta, hogy a sztrájk idején a szocialisták összeverték s munkaképtelenné tették, mert Madarász és Flanta építőknél a sztrájk idején is dolgozott s kenyerét kereste. Ez hétfőn történt. Egy rendőr is látta, mikor megverték, de nem lépett közbe.

* A jövő évi választók névjegyzéke. Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután tartott ülésében tárgyalta a jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott fellebezéseket Bordé Ferencz főjegyző elnöklete alatt dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály és Reismann Mór tagok és dr. Istváffy István előadó jegyző voltak jelen. A mintegy 70 felszólamlás közül azoknak a kérelmét nem teljesítették, akik kellő indok nélkül más városrésztbe akarták magukat felvéteni, mint ahogy eredetileg a lajstromba kerültek. Ezeket kivül a névjegyzékbe felvették a következőket:

Schlesinger Benjámin, Dr. Istváffy István Galló János, Lebovits Hugó, Zsalik Lajos, Móra Gáspár, Margittay Samu, Weiszlovits Emil, Hege-düs Béla, Weimann Béla, Schwarcz Ignác, Koszta János, Tóth Mihály. — A névjegyzékbe leendő felvétel iránti kérelmüket elutasították a következőknek: Papp Imre, Fried Ferencz, Rosenfeld Márton, Hoch Simon, Hönig Sándor, Schwarcz Ignác, Strasser Ignác, Fischer Ignác, Rosenberg Sámuel, Freund Lajos, Dr. Bárdos Imre, Sebastyén Benedek, Schlesinger Fülöp, Stern Ede, Raffael Sándor, Modura György, Beöthy Miklós, Weisz Adolf, Zana Agoston, Sinkó Ferencz, Megyeri János, Berger Mór, Hönigsberg Lajos, Rosenfeld Albert, Weisz I. Miksa, Paksy Gusztáv, dr. Kabos Béla, Mikó Antal, Balogh Lajos, Dobozy József, Nagy Péter, Mucsi István, Hauger Pál, Bauer Miklós, Józsi Sándor, ifj. Török Sándor, Jónás Mihály, ifj. Tikos András, Molnár János. — A központi választmány határozata ellen a Curiához lehet felebbezni.

* Névváltoztatás. Gottfried Malka Malvin, férjezett Schönberger Vilmosné nagyváradai lakos a saját és Róza leánya vezetéknevét „Serényi-re” változtatta.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét *Andriska Jenő* uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyváradai Műszaki Villamos Vállalat* (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a *legalaposabban és teljesen díjmentesen* állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét **Mezey Dezső** mulakatos és toronyórák lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** jóhírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnévűnek örvendő vendégül és szállodáját, ugyszintén a mai kor géneyei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobákat pedig tetemesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyosságot adjon üzletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánljuk, hogy tekintsen szét az újonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület), a hol most remek nagy rőfös raktár ett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

x **A szász-cseh Svájc**, ezen természet szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az Aussigban megtartandó iparkiallítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fognak indítani. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hírnévét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legjobb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

IRODALOM.

A nagyapa s unokái.

Nagyapó ül zsölle-székben,
Ruganyosság nincs testében.
Derék fia, Vilmos mester,
Tesz eléje jó eledelt:
Sültet, főttet s kenyeret szel.

Unokái körülveszik
A nagyapát s kérdezzetik:
»Nagyapó, volt-e családban?
Ontotta-e drága vérért
Hős honvédek tusájában?»

»Voltam, bizony, én is voltam,
Hősi módon vívtunk ottan...
Életet, vért áldoztak ott...
Kis unokák, ha majd egyszer
Ugy kell tenni — induljatok!»

Ember György.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradai „Mükedvelő fényképezők egyesülete”

A fényképezés mestersége lassanként művészi nívóra emelkedett, s a fényhatásokkal igazán esztétikai becsű dolgokat produkál, s mint ilyennek természetesen nap-nap után szaporodnak az amatőrjei, a kik egymásután lopkodják lemezeikre a természet szépségeit.

A nagyváradai amatőr fényképezők most egyesületet alakítottak, melynek célja a természeti szépségek együttes felkutatása és tárlatok rendezése, a hol bemutassák munkáikat.

A tegnapi délután 6 órakor a sport-téren alakuló gyűlésen a tisztikar és választmány a következőképen alakult: Elnök: Mezey Mihály. Alelnökök: dr. Csulyok Béla, Halász Gyula. I. titkár: Hanslian Edé. II. titkár: Simonyi Ernő. Pénztárnok: Strohmayer Pál. Könyvtárnok: Weinstock Fülöp. Gazda: Knauer Károly. Választmány: Dr. Fenyő Sándor, Udvardy Odön, dr. Krüger Aladár, Weisz Ernő, dr. Némethy Ferencz, Papp János, dr. Kazay Kálmán, Seybold Miksa, Makkay József, Schlosser Sándor.

Elmaradt gyűlések. Van szerencsém a »Polgári kör« t. tagjait ezennel értesíteni, hogy a mára, azaz 12-ére jelzett választ-

mányi ezt követőleg rendez évi közgyűlés közbejött akadályok miatt egyelőre elhalasztott. Nagyvárad, 1903. július hó 12-én. **Mezey Mihály** elnök. — A nagyvárad-i ipartestület ifjúságának önképző egylete választmányának, ma (vasárnap) d. u. 5 órára összehívott gyűlése tekintettel, Dr. Barabás Béla Nagyvárad város képviselője mai beszámolójára, és egyéb közbejött akadályok miatt folyó évi július hó 26-ának délutáni 5 órájára halasztott, miből az egylet tisztviselői és választmányi tagjai ez uton értesítettnek. Nagyvárad, 1903 július 11-én **Az elnökség.**

MULATSAG.

Az ev. ref. énekhar dalestélye. A nagyvárad-város ev. ref. egyházi énekhar 1903. évi augusztus hó 2-án, a sport-téren az énekhar templomi »orgona alapja« gyarapítására táncczsal egybekötött zártköri Dalestélyt rendez.

Az iparos ifjúság dalkörének estélye. A nagyvárad-i ipartestület ifjúsága Önképzőegyletének Dalköre saját szükségleteinek fedezésére 1903 július hó 19-én, azaz vasárnap a Karger Sándor-féle nyári mulatóban szavallat, monolog, dal, confetti-dobálás és tekeversenyvel egybekötött zártkörű tánczestélyt rendez.

Rendezőség:

Nagy János, t. d. elnök. Pintér Tamás e. elnök. Timár Mihály, d. alelnök. Kelch Róbert, d. jegyző. Diósy Mihály, d. pénztárnok. Fekete Sándor, d. ellenőr. Oláh Imre, d. gazda. Tekeverseny kezdete délután 3 órakor díjakkal. Táncz kezdete este 8 órakor. Belépti-díj személyenkint 1 kor. (3 személyre) 2 kor. 40 fill. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett az egylet helyiségében (Szent László-tér Kovács-ház), a Dalkör tagjainál, Nagy János (Szt.-János-u.) fodrász-üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. A meghívó kívánatra előmutatandó. Kedvezőtlen idő esetén fedett helyiség van.

Műsor:

1. Szerenáde. Zsasskofszkytól. Eneki a Dalkör.
 2. Komoly szavallat. Előadja Oláh Sándor.
 3. Gárda induló Bob herczegből. Eneki a Dalkör.
 4. Vig monológ. Előadja Kaminszky József.
 5. Eji dal. Eneki a Dalkör.
 6. Csuhaia kivilágos virradtig. Előadja a jelenlevő közönség.
- A Dalkör *Lehoczky* József karmester vezetésével működik.

TAVIRATOK.

A pápa állapota.

Róma, július 11. éjjel 11 óra. (Saj. tud. táv.) Napközben a pápa elég jól érezte magát, noha állandóan gyöngül. Az orvosok a vese hiányos működése miatt vérmérgezéstől tartanak.

Róma, július 11. (Saj. tud. táv.) Rampolla biboros a brüsszeli nunciust táviratban értesítette, hogy a holnapi nap válság a pápa életében.

Róma, július 10. (Saját tud. távir.) A Szent Péter-tér egészen üres, az érdeklődés a hírlapok ellentétes hívei miatt csökkent.

Róma, július 11. (Saját tud. távir.) Ma reggel az orvosok, mikor a pápa szobájába léptek, a pápát alétan, kis asztala fölé hajolva találták. Horácius ódáit olvasta. Azóta az orvosok pillanatra sem hagyják magára a pápát.

Az olasz király útja.

Róma, július 11. A Tribuna jelenti Párisból: Delcasse külügyminiszter értékezően gróf Torielli olasz nagykövettel megbeszéltek azon okokat, melyek Viktor Emánuel király párisi útja elhalasztása mellett szólhatnak. Megegyeztek azon, hogy ajánlatos lenne az utazás elhalasztása. Nincs kizárva, hogy csak rövid időre halasztsák el az utazást, de az sem, hogy adandó körülmények között esetleg néhány hétre. Delcasse miniszter sajnálatát fejezte ki azon, hogy a viszonyok ezen elhatározást tették szükségessé.

A képviselőházból.

Budapest, július 11. (Saj. tud. táv.) 1 óra után két lényegtelen interpellációt, a munkaszünet kiterjesztéséről adtak ki a minisztereknek s ezzel az ülés véget ért.

Árvizek.

Budapest, július 9. (Saját tud. táv.) Zsolnát árviz borítja. Több ember vízbe fullt. Több ház víz alatt áll. Komáromban a Duna áradása árvizzel fenyeget.

Főispán jelöltek.

Budapest, július 11. (Saj. tud. távir.) Háromszék megye megüresedett főispáni székére az ó-szabadelvűek Székely György orsz. képviselőt a nemzeti pártiak, pedig *Szentkereszty* Béla bárót öhajtanák jelölni.

A miniszterelnök Kossuth meghívójáról.

Budapest, július 11. (Saját tud. táv.) Az önnálló vámterület megvitatására Kossuth Ferencz még kedden értekezletre hívta pártkülömbőség nélkül a képviselőket. A »Magyar Szó« erre vonatkozólag most azt írja, hogy a szabadelvű képviselők Kossuth értekezletre hívó levelét megmutatták a miniszterelnöknek, a ki úgy nyilatkozott, hogy félremagyarázásra adna okot, s esetleg félszeg helyzetet teremthetne, ha a szabadelvűek résztvennének ez értekezleten.

NYILTTÉR.*

Legelőnyösebb

bevásárlási forrás

szabott árak mellett
Utazó cikkek, batiszt ingek,
könnyű nyári

KALAPOK

uri, női, gyermek és
sport cipőkben.

Folytonos újdonságok

nyakkendőkben.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat és diszműáruházában
Bémer-tér Bazár-bérház
Telefon 362. 838.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utcza sarkán.

Naponta frissen csapott **márcziusi sör.**

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák
étlap szerint vagy megállapított árak mellett
elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó kö-
zönség** szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására
különös gondot fordítok, ugyszintén

szállóhely
s olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

Ország Sándor

zongoragyára
R.-Palota. (Budapest mellett).
Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben
megfelelő

uj orgonáit.

Elvállal **javításokat** a legjutányosabb
árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

121 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
u. m. étszerek, asztalterítékek
gyertya- és karos gyertyatartók
álló villany-lámpák, tálcák, asz-
tal- és gyümölcsállványok, disz-
tárgyak a legújabb művészies ki-
vitelben. Patina, Doré és oxyd nász
ajándékok, verseny- és jubileumra
alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-
szálloda- és kávéházberendezések
a legszobább kivitelben.

Chinai és valódi ezüsthöz igen
alkalmas a chinai ezüst gyári rak-
tár ezüst fémtisztító pora és ezüst
fémtisztító-vize.

20

Szabott gyári árak!

En gros, en detail!

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szóke Berta)

32.

Ekközben telt az idő rohamoan, már a tél is vége fele járt. Márta szinte sajnálta, a miért olyan hamar elrepült, úgy szerette a hosszú estéket, amikor kicsi szobájába visszavonulhatott, hogy ott át adja magát gondolatnak, ábrándjainak, hogy a könyveiben leírt alakok örömeiben, fájdalában osztozzék. Ugy bele tudta magát élni valamely történet keretébe, olyan élénk részvételt viseltetett a hősnő sorsa iránt, hogy gyakran, mikor az óra ütése megszakította a körülötte uralgó csendet, össze-rezzent s jó idejébe került, míg a valót az álomtól megtudta különböztetni.

Nem örült a bekövetkező tavasznak, mert bizonyára sokat kell majd sétálnia, anyja mindig panaszkodott sápadtsága miatt. A magános sétákat unta, kísérője meg nem volt. Az emberek látása rendszeren más irányba terelte gondolatát s ez bosszantotta. Még ha legalább a mezőre engedték volna, de erről szó sem lehetett, kis városban feltűnik az ilyesmi s neki különös oka volt kerülni a feltűnést.

Gyűlölte a kis várost a pletykáival, kíváncsiságával és kedélyességével együtt. Vágyott nagyon más vidékre, új emberek, új viszonyok közé, hol nem ismerik sem őt, sem családját, hol nem kell az ismerősök tovakodó, kíváncsi tekintetét kerülni, hol nem hallani egyesek sajnálkozó, mások kárörvendő megjegyzéseit, ha az utcán végig megy.

Szüleivel együtt őta igen sok kellemetlensége, szőváltása volt, ami nagyon elkezesítette. Vajda t. i. nem gondolt komolyan arra, hogy egyetlen gyermekét elbocsássa védő-szárnyai alól a nagy világra, abba a rossz, csalfa világra, hogy kitegye az emberek rosszakaratának, hol nem találkozik mással, mint a hidg közöny-nyel, hol keservesen fog csalódnai az emberekbe vetett bizalmában. Meg akarta őt óvni a létérti harc nehéz küzdelmeitől, mert végre is családja szerény igényeinek kielégítésére, mielőtt képesnek érezte magát. Aztán ugy ajna nélkülözni a kedves gyermeket, ki egyetlen örömet képezte, kiért bármennyit kellett is dolgoznia, küzdenie, nem találta soknak. Azzal ugyan biztatta, hogy egy a miniszteriumban magas állást elfoglaló barátja párfogását igénybe fogja venni és kineveztetését az állami iskolák valamelyikéhez kieszközli. A viszonyok azonban másképp alakultak. A magas állású jó barát, hitelen és váratlanul elhalt s az apa nem tudott kihez fordulni, a protekcióért Márta nem fájlalta a dolgot, ő nem szivesen kötötte volna magát egy helyre, éveken keresztül odalánczolva lenni valamely kis fészekbe s várni a jó szeresét, míg valamelyik tisztes pályatárs, kidől, férjhez megy, nyugdíjba vonul, hogy annak a helyére lehessen pályázni. E tekintetben, nem akarta kezeit megkötve látni, már csak azért sem, ha a hely vagy a környezet nem felel meg igényeinek, bármikor odább alhasson. És éppen ez a pont volt az, amelyiknél szüleivel összeütközésbe jutott. Ok u. i. nem akarták egyetlen leányukat családhoz nevelőnőül elbocsájtani, nem tudták elviselni a gondolatot, hogy Márta ki tudja milyen emberek gyermekeit dajkálja — mint Vajdané gyakran megjegyezte. Pegig nem értek czélt ellenkezésükkel, csupán keserű órákat szereztek mind maguknak, mind lányuknak, mert Márta hajthatatlan maradt, ő megy neki, mennie kell, itt ebben a légkörben nem tud tovább élni. Apja, anyja, megígérték minden követ megmozdítani befolyásos ismerőseiknél, hogy kinevezését lehetővé tegyék, de ő megmaradt elhatározása mellett, iskolánál nem foglalt el állást, sem türelme, sem kedve annyi gyerekek vesződni. Családhoz megy, ahol nagyobb kényelem, kevesebb gond és kisebb felelősség hárul rá, mint egy iskolánál. A szülők végre is engednie kellett; Mit tehettek? Különben Márta hozzá szoktatta őket kicsi kora óta, hogy az történjék, amit ő akar, ez ugyan nem ment minden küzdelem

nélkül, de ha valamit ki akart vinni, az ádozatot érte sohasem találta visszariasztónak.

Gyönyörű tavaszi nap volt. A természet minden pompáját felöltötte. A fák, növények új életre keltek a mindent előzőnlő verőfénytől. Az ég átható azur levegő, langyos, balszamos illatu, szinte elkábította az embert. Az egész világ a szabadba igyekezett, élvezni a verőfényes szép napot. Eppen vasárnap volt, ebéd után Vajda felszólította nejét s leányát egy sétára. A nő tagadólag intett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

	Budapest, július 11.
Buza októberre	7.86
Buza ápriliara	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, július 11.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. július 11-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	91.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/1%	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2/1%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentési kötvény 4%	98.75
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	99.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	198.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járdék papírban	100.10
Osztrák járdék papírban	100.20
Osztrák járdék aranyban	120.75
Osztrák korona járdék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	153.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	732.50
Osztrák hitelintézet részvény	666.50
Páti vista	95.30
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.40
Londoni vista	239.40
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

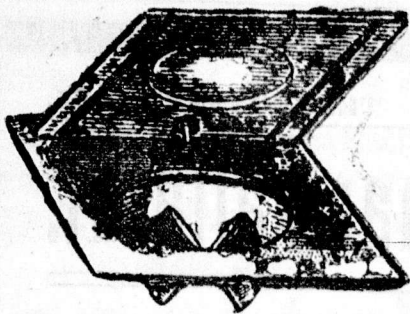
12739
1903 sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a Klein M. és fia Kossuth Lajos-utcai kézilálgkölcsön üzletét a Bihar-megyei Takarékpénztár részvénytársaság f. évi július hó 20-án átveszi, illetve megnyitja, miről az elzálogosított oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy zálogtárgyaikat a jelzett naptól kezdődőleg 3 hónap alatt a Klein M. és fia czég Kossuth Lajos-utcai zálogkölcsön üzlet helyiségében a zálogjegy előmutatása és az azon kitüntetett zálogkölcsönösszeg valamint a hátralékos kamatok lefizetése mellett bármely napon kiválthatják, meghosszabbítások azonban el nem fogadtatnak s a f. év október 20-ig ki nem váltott zálogtárgyak nyilvános árverésen elfognak adatni.

Nagyvárad, 1903. évi juli. hó 11-én.

Giraud,
t. alkaptány.

Egy házból sem hiányozhatik!
Iskolák és intézetek nem nélkülözhetik
Föltűnő találmány.
„PLUTO”
szabadalmazott árnyékszék
mindenütt alkalmazható.
nem kell hozzá vízvezeték.
Pneumatikusan zár.

Szagtalan.
Csinos.

Tiszta.
Olcsó.

Főlegessé teszi a vízvezetékkel ellátott,
drága angol klozeteket; sőt azoknál
jobb is, mert víz nem kell hozzá, s így
a befagyás és a ház alapfalainak átmed-
vesítése ki van zárva.

Bárkinek házhoz küldjük megtekintésre

Egyedül kaphatók:

Rosenthal és Ehrlich
érezárugyárában
Nagyváradon,
Szacsvey-utca, saját ház
Alapítva 1847-ben

A fürdő- és nyaralási idény al-
kalmából a t. közönség figyelmét
felhívjuk

**tűz és betörés mentes
letéti pénztárunkra,**

melyben külön-külön álló és köz-
vetlenül zárható fiókok állanak
előnyös feltételek mellett a bérelni
kívánók rendelkezésére.

Nagyvárad Takarékpénztár,
részvénytársaság.
339

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint
egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa-utca 296

TELEFON 194.

TELEFON 194.

GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő
műhelye,

Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

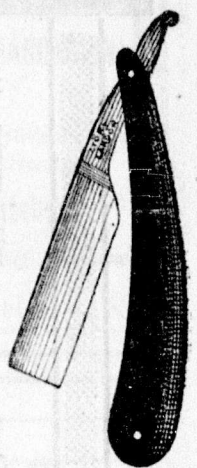
Van szerencsém a n. é. közönséget értesí-
teni, hogy

gázerőre berendezett
mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utca 1. szám alá át helyeztem és
azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a
legmodernebbül felszereltem.

Minden e szak-
mába vágó mun-
kálátok, u. m.
ollók, tyukszem-
vágók, beretvák
és mindennemű
kések tükörfé-
nyesre palléro-
zása, valamint
kémüves mun-
kák előállításá-
a leglekiismer-
tesebb kidolgozás
és árszámitás te-
kintetében a leg-
olcsóbban állitta-
tik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a
saját ére kükben is, hogy óvakodjanak az utca-
házaló köszörülőktől, kik a munkát nevemben
szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Győri Sándor.

Telefon: 340. sz.

Telefon: 340. sz.

Tátray és Weil

hatóságilag engedélyezett villamos világítási, vízvezeték és
légszusz berendezési vállalat.

LAKATOS MŰHELY.

Üzlet és javító műhely:
Fő-utca, Nyíry-ház.

Fő-műhely:
Hármas-utca, 514.

a hol is minden e szakba vágó munkák, csillárok, asztali és ivlámpák, fürdő-
szobák, closettek és ezenkívül bárminemű lakatos munkák szakszerűleg, fe-
lelősség mellett jutányosan és pontosan készíttetnek.

Költségvetések díjtalanul.

342.

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban
utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe Fő utca (Bazár-épület) lett vissza-
helyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

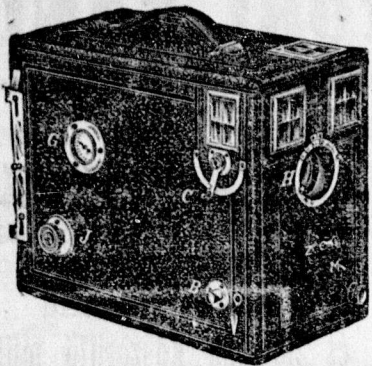
gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Mindennemű
fényképezési kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérme: tve.

Telefonszám 181.

ALAPITTATO : 1883 ban.

TELEFONSZÁM : 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utca 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utca 6. sz.

K É S Z I T :

Szabadalmazott sodronybetétes repedésmentes

b e t o n j á r d á t

és

mozaikburkolatot.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

szabókellékek

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Keztyü gyári raktár !

1 pár női glacé —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női szarvasbőr, mosó —.75, 1.10 frt.

Czérna és selyem keztyük, valamint férfi és női svéd, kecskebőr stb. keztyük állandóan nagy választékban.

Keztyük tisztítása páronként 12 kr.

Férfi divatcikkék. — Rövidárak és szabókellékek.

———— SZABOTT ÁRAK! ————

Legelőnyösebben beszerezhetők

orvosi, sebészeti és betegápolási kötszerek,

különféle gummiárak,

sérvkötők, has- és köldökkötők, jég-tömlők, mankó és bothüvelyek, fecskendők, tejszivók stb. 140

Valódi francia és angol különlegességek raktára!

TELEFON 488.

TELEFON 488.

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyvecskékre és fojótó számlára, mely előbbi
után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapírokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

**Szelvények és kisorsolt érték-
papírok** beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9-12-ig, d. u.
3-5-ig.

Az Igazgatóság.

Egy-két középiskolát
végzett fiu

tanulóul

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Fontos az érdekelteknek tudni,
hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,
addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó.
Amellett könnyen bevehető, mert íze nem émelygős, sós
hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,**

Minőségileg kértik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s
beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 288

— Export Amerika és Angolországba. —

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny czím: Rosenberg Izso.

Rosenberg Izso

építkezési anyagok, gazdasági
cikkek és zsiradékok nagy raktára
Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland-CEMENT.
I-ső rendű **R o m á n**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

K Ö A G Y A G C S Ö V E K.

Valódi **ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.**

Aszfalt **ELSZIGETELŐ** telemek.

==== **Köszén-Kátrány.** ====

Gazdasági cikkek:

Kitűnő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.

1901. májustól Zöldfa-utca 34. sz.
Sörház-sikátorral szemben.

40 év óta fenn saját a sztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett **fa- és vasbutorok**, valamint **kárpitozott berendezések** nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

butor nagykereskedése.

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból.
Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények
kaphatók.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközölteknek.

SCHICHT-szappan

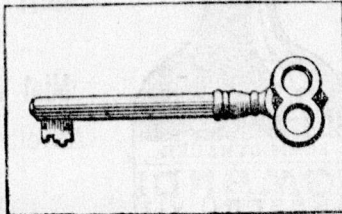
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

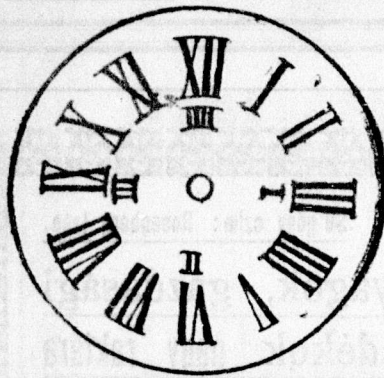
Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegyítéktől mentes.

☞ ☞ Mindenütt kapható. ☞ ☞

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a fentebbi védjegygyel legyen ellátva.

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JOZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórák

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebből berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legzselészerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő cinkezett vassodronyköteleket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jóállás felelősség melletti felállítását is elvállalom melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,
műlakatos és toronyórák.

216

Telefonszám 318.

Telefonszám 318.

Olcso és szakszerű

VILLAMOS berendezéseket, motor- és szellőztető szereléseket

elvéallal a

NAGYVÁRADI

Műszaki Villamos Vállalat és Csillár-raktár

Nagyváradon, Szent László-tér,

„Nagyvárad Takarékpénztár“ palotájában.

Jó házból való fiúk tanulóul felvétetnek.

Ne mulassza el senki költségvetést kérni, mely teljesen díjmentesen eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

290

Guthard Imre,
budapesti elektrotechnikus.

Grünfeld Ignätz,
vállalkozó.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

307.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megyék részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és deligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
a Széchenyi szállodával szemben.

„Az Előpataki Gyógyviz“ kitünő sikerrel használtatik.

1. A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgöres, gyomorégésben, a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélcsübbában, hányásoknál.

2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rászikór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.

3. Máj- és lépdegánatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdegánoknál.

4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.

5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál, a kezdődő húgykő és fővénylerakódás eseteiben kitünő hűgysavoldó.

6. A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendetlen havazásnál.

7. A nemi részek gyengésegiben.

8. Angolkórban egyáltalában gyermekeknel, vérszegények ép és erős kifejldését vas-és méz-tartalmánál fogva meglepően elősegíti.

Az előpataki ásványvizeket nem csak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallal szolgál s különösen bérrel vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerinti évente 1.000.000 palackon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszerkereskedés-és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE.

117

Szakszerűleg teljesített villamos felszerelésimről tanuskodnak a hozzám intézett elismerő levelek, melyekből csak néhányat bocsátok közre:

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Megkeresésére ezennel készséggel igazolom, hogy ön lakásom villamos világítási szerelését, illetőleg berendezését legteljesebb megelégedésemre végezte, munkája teljesen kifogástalan, másfél éve annak, hogy azt végezte, de eddig még legcsekélyebb hiányt vagy hibát sem lehetett azon találni. Budapest, 1903. május 11.

Tisztelettel

Szerényi József,
miniszteri tanácsos.

Tekintetes Guthard Imre urnak Nagyvárad.

Ezennel értesítjük, hogy várczi-utcai üzletünknek villamos berendezésével, daczára annak, hogy eleinte félünk, hogy e complicált nehéz munkát nem fogja kívánságunkhoz méltón szállítani, nagyon meg vagyunk elégedve és reméljük, hogy pesti üzletének megnyitáskor ismét adhatunk Önnek munkát. Budapest, 1903. május 13-án.

Tisztelettel

Quentzer Testvérek
cs. és kir. udvari kalapgyárosok
Budapest, IV., Váci-utca 7.

Tek. Guthard Imre elektrotechnikus urnak N.-Várad.

Hozzánk intézett megkeresésére örömmel igazoljuk, hogy cégünknel a villamos világítási munkákat teljesítette, melyekkel mi teljes mértékben meg voltunk elégedve. Budapest, 1903. május 15-én

Tisztelettel

Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert-féle)
cs. és kir. udvari könyvkereskedés
Budapest, VI., Andrássy-utca 21.